

הוא היה כמו קוסם בצורות

מנשה קדישמן על הפסל משה שטרנשווס, שהלך בשבת לעולמו

לית. תערוכה כזאת תוכיח אולי שיש דברים יותר עמוקים מיחסי ציבור. אינני רוצה להספיד את שטרנשווס. דרך האמנות שלו הוא חי אתנו תמיד". משה שטרנשווס נולד ב־1903 בגליציה, ועלה לארץ ב־1926. למד בבצלאל ובבית"ס לאמנויות יפות בפאריס. נמנה עם מייסדי קבוצת אופקים חדשים וממניחי היסודות של הפיסול המופשט בארץ. הפסלים ואנדרטות ההנצחה שיצר מוצגים במקומות רבים בארץ, כמו קיבוץ ניצנים, מיצפה רמון, מכון וייצמן ובית־ספר מוסינזון במגדילאל. שטרנשווס השתתף כמעט בכל התערוכות של קבוצת אופקים החדשים. ב־1941 ערך תערוכת יחיד ראשונה בגלריה כץ בת"א וב־1945 הציג את פסליו במוזיאון ת"א. ב־1949 נשא לאשה את תלמידתו, הפסלת רות צרפתי. בין השנים 1969-1974 היה מרצה לפיסול באוניברסיטת חיפה.

■ רות שפירא

תלמידים רבים העמיד הפסל משה שטרנשווס, שהלך לעולמו בשבת, לאחר מחלה קשה. ביניהם מנשה קדישמן, שמגדיר אותו כאמן וכמורה בלתי נשכח. "בשבילי, כתלמיד צעיר, הוא היה כמו קרס בצורות, בגישה וביכולת שלו. כשהתחלתי לפיסל וניסיתי לעשות צורות, תמיד הרגשתי שהוא מסתכל בעבודה מאחורי גבי וזה היה בשבילי כמו ביקורת. אולי הוא היה מבית שמאי ולא מבית הלל, הוא לא יותר והוא צדק.

"הייתי רוצה, כמו רבים מחברי הפסלים, לראות שוב את עבודותיו, אותן ראיתי כילד במוזיאון ת"א בשדרות רוטשילד. רבים אולי לא יודעים על כך, אבל בשבילנו הוא היה פסל ומורה גדול. אולי מבקרי האמנות הצעירים היום אינם יודעים הרבה על יוצרים כשטרנשווס וגם זו סיבה לראותו לעומק בתערוכה גדולה, מקיפה וחכמה. אנחנו חייבים זאת לשטרנשווס ולהיסטוריה של האמנות הישראלית